

عنوان مقاله:

بررسی مبانی اکراه در فقه و حقوق ایران و افغانستان

محل انتشار:

دوفصلنامه گفتمان حقوقی، دوره 10، شماره 20 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 26

نویسنده:

حکیم فهیمی - . کارشناسی ارشد حقوق جزا و جرم شناسی جامعه المصطفی العالمیه نمایندگی خراسان

خلاصه مقاله:

اکراه از آن دسته مسائلی است که اراده آزاد و قصد (اختیار) مرتکب را تحت تاثیر قرار می دهد و عنصر روانی جرم را خدشه دار می نماید. این وضعیت سبب شده، تا قانون مجازات عمومی ایران در ماده ۳۹ سال ۱۳۵۲ که برگرفته از قانون اروپا مخصوصا فرانسه است و در قانون فرانسه از اکراه خبری نیست به جای آن از معادل فارسی آن اجبار استفاده شود، لذا در ماده ۳۹ سال ۱۳۵۲ مجازات عمومی آمده است: «هرگاه کسی بر اثر اجبار مادی یا معنوی که عادتاً قابل تحمل نباشد و مرتکب جرمی گردد مجازات نخواهد شد. حتی در قتل». در سال ۱۳۶۱ قانونگذار انقلابی با اندک تغییری در ماده ۲۹ قانون مجازات عمومی چنین وضع کرد: «در جرائم تعزیری هرگاه کسی در اثر اجبار یا اکراه که عادتاً قابل تحمل نباشد مرتکب جرم گردد، مجازات نخواهد شد». این ماده نیز عام است که شامل قتل هم می شود. قانون جزای ایران با ماده ۲-۱۲۲ قانون جزای فرانسه (۱۹۹۴م) توافق حکمی دارد، همچنان که قانون مدنی ایران با قانون مدنی فرانسه توافق حکمی دارند نسبت به رافع مسئولیت بودن اکراه در غیر قتل. هرچند قانونگذار ایران در ماده ۳۷۵ جزا با تبعیت از فقه اسلامی می گوید که اکراه در قتل مجوز نیست و اختلاف بین قانون ایران و فرانسه پیدا می شود. پس بین ماده ۳۷۵ با ماده ۳۹ و ۲۹ رابطه عام و خاص است اما تعارض بین دو قانون به حال خود باقی است.

کلمات کلیدی:

اکراه، فقه امامیه، فقه عامه، حقوق ایران و افغانستان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1487341>

